

Zmiany w Postanowieniach PZPN 2016

Artykuł 01 - Pole gry

Wymiary pola gry

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
1. ... Pozostałe zawody mistrzowskie szczebla centralnego mogą być rozgrywane jedynie na polach gry, których długość jest nie mniejsza niż 100 m, a szerokość nie mniejsza niż 64 m.	1. ... Zawody mistrzowskie I i II ligi mogą być rozgrywane jedynie na polach gry, których długość wynosi 100 ÷ 105 m, a szerokość - 64 ÷ 68 m.
2. Wszystkie inne pola gry należy wyznaczać w wymiarach określonych warunkami lokalnymi, jednak zgodnie z Przepisami Gry, zachowując proporcje między ich długością i szerokością.	2. Wszystkie inne pola gry należy wyznaczać w wymiarach określonych przepisami licencyjnymi dla danej klasy, zgodnie z Przepisami Gry i protokołem weryfikacji

Weryfikacja pola gry

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
12. Organizator zawodów jest zobowiązany do przygotowania pola gry zgodnie z Przepisami Gry	
16. ... Jeżeli organizator zawodów nie jest w stanie usunąć usterek w ustalonym realnym czasie, zawody należy zakończyć. ...	15. ... Jeżeli organizator nie jest w stanie tego zrobić w ustalonym realnym czasie, zawody należy zakończyć. ...

Zastrzeżenia dotyczące stanu pola gry

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
21. Sędzia musi umieścić w sprawozdaniu z zawodów treść zastrzeżeń dotyczącego stanu pola gry, jak również wydane zarządzenia.	20. Sędzia musi umieścić w sprawozdaniu z zawodów treść zastrzeżeń dotyczących stanu pola gry i wydane zarządzenia, tylko jeśli miało to praktyczne znaczenie (np. opóźnione rozpoczęcie meczu).

Organizacja widowisk piłkarskich

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
22. ... Organizator zawodów musi zabezpieczyć niezbędną ilość służb porządkowych, odpowiednio oznakowanych.	21. ... Organizator zawodów musi zabezpieczyć niezbędną ilość odpowiednio oznakowanych służb porządkowych.
27. Zawody piłki nożnej nie mogą odbywać się ...	26. Zawody nie mogą odbywać się ...

Artykuł 02 - Piłka

Zagrywanie piłką w pobliżu pola gry

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
13. Zabrania się ... Obowiązkiem sędziego jest ...	13. Zabrania się ... Obowiązkiem sędziów jest ...

Artykuł 03 - Liczba zawodników / Zawodnicy

Zawodnicy

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
1. Zawody nie mogą być kontynuowane, jeżeli w jednej z drużyn jest mniej niż siedmiu zawodników.	
2. Do sprawozdania z zawodów dopuszcza się wpisanie maksimum siedmiu zawodników rezerwowych.	1. Drużyna może wpisać do protokołu maksimum siedmiu zawodników rezerwowych, chyba że regulamin rozgrywek dopuszcza inną możliwość.

Kapitan drużyny

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
4. Jeżeli z jakichkolwiek powodów ...	3. Jeżeli z jakichkolwiek powodów ... .Fakt ten sędzia musi opisać w sprawozdaniu tylko gdy ma to praktyczne znaczenie (np. składanie protestu przez nowego kapitana).

Składy drużyn

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
6. Oba zespoły muszą dostarczyć wypełnione sprawozdanie do sędziego najpóźniej: <ul style="list-style-type: none"> • na zawodach szczebla centralnego - 75 minut przed rozpoczęciem zawodów, • na pozostałych zawodach - 30 minut przed rozpoczęciem zawodów.	5. Oba zespoły muszą dostarczyć wypełniony protokół do sędziego najpóźniej: <ul style="list-style-type: none"> • 75 minut przed rozpoczęciem zawodów - w Ekstraklasie, I i II lidze, • 60 minut przed rozpoczęciem zawodów - w Centralnej Lidze Juniorów, • 45 minut przed rozpoczęciem zawodów - w pozostałych klasach, chyba że regulamin danych rozgrywek stanowi inaczej.
7. Po tym jak sprawozdanie zostało wypełnione, ... b) Jeżeli jakikolwiek z zawodników rezerwowych c) Jeżeli bramkarz wpisany do sprawozdania nie może wziąć udziału w zawodach z jakiegokolwiek przyczyny, następny bramkarz nie wpisany uprzednio do sprawozdania może go zastąpić.	6. Po tym jak protokół został wypełniony, ... b) Jeżeli którykolwiek z zawodników rezerwowych c) Jeżeli bramkarz wpisany do sprawozdania nie może wziąć udziału w zawodach z jakiegokolwiek przyczyny, inny bramkarz niewpisany uprzednio do sprawozdania może go zastąpić.

Niekompletny skład drużyny

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
10. Drużyna ... uzupełnić swój podstawowy skład zawodnikami wpisanymi do sprawozdania.	9. Drużyna ... uzupełnić swój skład zawodnikami wpisanymi do protokołu. Uzupełnianie nie zmniejsza liczby dopuszczalnych wymian.

Wymiana zawodnika

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>15. Wymiana zawodników musi być przeprowadzona, wyłącznie w czasie przerwy w grze, z zachowaniem porządku i mieć następujący przebieg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osoba funkcyjna wpisana do sprawozdania, względnie sam zawodnik wchodzący, wręcza wyznaczonemu sędziemu technicznemu, względnie sędziemu asystentowi nr 1 kartkę wymiany zawodnika, która zawiera; imię, nazwisko i numer zawodnika wprowadzanego do gry oraz te same dane zawodnika opuszczającego pole gry, minutę dokonanej wymiany i nazwę drużyny, której ta wymiana dotyczy, • zawodnik rezerwowi - wchodzący do gry - oczekuje przy linii środkowej na pozwolenie sędziego na wejście na pole gry, po uprzednim opuszczeniu go przez schodzącego współpartnera, • do oczekującego zawodnika rezerwowego może podejść jedynie jedna osoba funkcyjna wpisana do sprawozdania z zawodów, • ... 	<p>14. Procedura wymiany zawodników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jedna z osób funkcyjnych, względnie sam zawodnik wchodzący, wręcza sędziemu technicznemu, względnie sędziemu asystentowi nr 1, kartkę wymiany, która zawiera imiona, nazwiska i numery obu zawodników (wymienianego i wchodzącego na jego miejsce), minutę wymiany i nazwę zainteresowanej drużyny, • zawodnik rezerwowi - wchodzący do gry - oczekuje przy linii środkowej na pozwolenie sędziego na wejście na pole gry (towarzyszyć mu może w tym czasie jedna osoba funkcyjna), • wymiana odbywa się w przerwie w grze, zawodnikowi wchodzącemu wolno wejść na boisko po sprawdzeniu prawidłowości ubioru, po uprzednim opuszczeniu go przez schodzącego współpartnera, • ...

Zawodnicy rezerwowi

Zawodnicy rezerwowi i osoby funkcyjne

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>18. Na ławce dla zawodników rezerwowych, poza zawodnikami rezerwowymi wpisanymi do sprawozdania z zawodów, mogą przebywać osoby funkcyjne. Liczbę i funkcje tych osób określają regulaminy rozgrywek. Ich nazwiska i funkcje winny być wpisane w załączniku do sprawozdania z zawodów - przed zawodami.</p>	<p>17. W strefie technicznej, poza zawodnikami rezerwowymi, mogą przebywać osoby funkcyjne. Ich imiona, nazwiska i funkcje muszą być wpisane do protokołu przed zawodami. Liczbę i funkcje tych osób określają regulaminy rozgrywek.</p>
	<p>18. Tylko jedna spośród osób funkcyjnych danej chwili jest upoważniona do przekazywania taktycznych uwag swojej drużynie. Osoba ta może przesunąć się do przodu strefy i przebywać tam bez ograniczeń, ale cały czas musi się odpowiednio zachowywać.</p>
<p>20. Sędzia nie ma prawa udzielania kar indywidualnych osobom towarzyszącym drużynom, uprawnionym do zajmowania miejsc na ławce dla zawodników rezerwowych, może jednak usunąć te osoby ...</p>	<p>20. Sędzia nie ma prawa udzielania kar indywidualnych osobom funkcyjnym,</p> <p>może jednak usunąć te osoby ...</p>
<p>21. ... Podczas rozgrzewki zawodnicy rezerwowi noszą ubiór, odróżniający ich od zawodników obu drużyn.</p>	<p>21. ... Podczas rozgrzewki zawodnicy rezerwowi noszą ubiór odróżniający ich od zawodników obu drużyn oraz sędziów.</p>

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>(z Artykułu 05 - Sędzia)</p> <p>Zastrzeżenia i protesty</p> <p>18. Kapitanowie mają prawo, najpóźniej do zakończenia zawodów, zgłaszać protesty dotyczące tożsamości zawodników.</p> <p>19. Sprawdzenia tożsamości ... w obecności kapitanów obu drużyn.</p> <p>Konieczność sprawdzenia ...</p> <p>20. Jeżeli przyczyna, dla której złożono zastrzeżenie lub protest nie wygasła lub zaproponowane działania dla rozwiązania sporu nie satysfakcjonują wnoszącego, to sędzia musi umieścić w sprawozdaniu z zawodów treść zastrzeżenia lub protestu (z podpisem wnoszącego kapitana oraz kierownika drużyny), jak również wydane zarządzenia.</p> <p>21. Okoliczność składania zastrzeżeń i protestów usprawiedliwia ...</p>	<p>Protesty dotyczące tożsamości zawodników</p> <p>27. Kapitanowie mają prawo, najpóźniej do zakończenia zawodów, zgłaszać sędziemu protesty dotyczące tożsamości zawodników.</p> <p>28. Sprawdzenia tożsamości ... w obecności kapitanów obu drużyn (w zawodach drużyn młodzieżowych kapitanowi towarzyszyć może jedna z wpisanych do protokołu osób funkcyjnych).</p> <p>Konieczność sprawdzenia...</p> <p>29. Jeżeli opinia sędziego dotycząca protestu nie satysfakcjonuje wnoszącego kapitana, sędzia musi umieścić w sprawozdaniu z zawodów treść jego protestu, wraz z podpisem wnoszącego kapitana (w zawodach drużyn młodzieżowych - kierownika drużyny).</p> <p>30. Okoliczność składania protestów i ich procedowanie usprawiedliwia ...</p>

Artykuł 04 - Ubiór zawodników

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>1. Zawodnicy powinni mieć koszulki z numerami na plecach. Numery muszą być wykonane w kolorze kontrastującym z kolorem koszulek tak, by mogły być z daleka widoczne.</p>	<p>Numery na koszulkach</p> <p>1. Zawodnicy muszą mieć koszulki z numerami na plecach. Numery te muszą być takie same jak w protokole. Numery są w kolorze kontrastującym z kolorem koszulek tak, by mogły być z daleka widoczne. Ich wielkość określają regulaminy rozgrywek.</p>
<p>2. Wpisanie imion oraz nazwisk zawodników i zawodników rezerwowych do sprawozdania z zawodów winno być dokonane zgodnie z numeracją koszulek zawodników. Prawdliwość tego stwierdzają podpisami kapitan i kierownik drużyny.</p>	

Artykuł 05 - Sędzia

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>Uprawnienia i zadania sędziów</p> <p>2. Każdy sędzia zobowiązany jest do prowadzenia zawodów sumiennie, obiektywnie, na najwyższym poziomie fachowym, zgodnie z duchem „Przepisów Gry w Piłkę Nożną” i bezwzględnym przestrzeganiem zasad etyki sportowej.</p>	<p>wprowadzenie</p> <p>Każdy sędzia zobowiązany jest do prowadzenia zawodów sumiennie, obiektywnie, na najwyższym poziomie fachowym, zgodnie z duchem Przepisów Gry i bezwzględnym przestrzeganiem zasad etyki sportowej. Od sędziów oczekuje się podejmowania decyzji z wyczuciem, zdrowym rozsądkiem oraz w zgodzie z ideą fair play, nigdy jednak w wyraźnej sprzeczności z literą Przepisów Gry.</p>

Korzyść

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
9. Sygnalizacja „korzyść” ... Wszelka wizualna sygnalizacja sędziego musi być zgodna z ustaleniami FIFA w tym zakresie.	8. Sygnalizacja „korzyść” ...

Obowiązki sędziego przed zawodami

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
10. Zespół sędziowski ... zobowiązany jest do przybycia ...w celu: <ul style="list-style-type: none"> • określenia strefy rozgrzewki zawodników rezerwowych • odebrania sprawozdania z zawodów z wypełnionymi składami drużyn, • przyjęcia ewentualnych zastrzeżeń od kapitanów drużyn, • omówienia zasad prowadzenia zawodów z sędziami asystentami oraz sędzią technicznym. 	9. Zespół sędziowski ... zobowiązany jest do przybycia ...w celu: <ul style="list-style-type: none"> • określenia strefy/stref rozgrzewki zawodników rezerwowych, • określenia, kiedy ma być włączone sztuczne oświetlenie, jeśli zawody w całości/częściowo odbędą się po zmroku (niedopuszczalne jest włączanie sztucznego oświetlenia w czasie gry), • odebrania protokołów z wypełnionymi składami drużyn, • przyjęcia ewentualnych zastrzeżeń i protestów od kapitanów drużyn, • omówienia zasad prowadzenia zawodów przez zespół sędziowski.

Sprawozdanie z zawodów

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
15. Po każdym zawodach sędzia jest zobowiązany do wypełnienia sprawozdania z zawodów ściśle według wymogów organizatora rozgrywek i Kolegium Sędziów. W szczególności musi podać: <ul style="list-style-type: none"> • ... • stan atmosferyczny, stan pola gry, porządek przed, podczas i po zawodach, • dokonane wymiany zawodników, wpisując nazwiska i imiona oraz numery zawodników, nazwę drużyny i minutę, w której dokonano każdej wymiany, • kary indywidualne - napomnienia i wykluczenia z gry - nałożone na zawodników i zawodników rezerwowych, podając minutę nałożenia kary, numer, imię i nazwisko ukaranego zawodnika oraz szczegółowy opis przebiegu zdarzenia lub zdarzeń, które stanowiły ... , • stwierdzenie faktu sprawdzenia kart zdrowia oraz licencji trenerskich i prawidłowości ubioru zawodników do gry, • ocenę zachowania się publiczności i osób towarzyszących drużynom, • ... <p>Sprawozdanie powinno być wypełnione w sposób czytelny, rzeczowy i zwięzły. Opis powinien dotyczyć przypadków, które miały negatywny wpływ na zachowanie dyscypliny i porządku oraz nieszczęśliwych wypadków, kontuzji.</p>	14. Po każdym zawodach sędzia jest zobowiązany do wypełnienia sprawozdania z zawodów, według wymogów organizatora rozgrywek i Kolegium Sędziów. W szczególności musi podać: <ul style="list-style-type: none"> • ... • dokonane wymiany zawodników (nazwiska i imiona oraz numery zawodników oraz minutę, w której dokonano każdej wymiany), • kary indywidualne - napomnienia i wykluczenia z gry - nałożone na zawodników i zawodników rezerwowych (minuta nałożenia kary, numer, imię i nazwisko ukaranego zawodnika oraz szczegółowy opis przebiegu zdarzenia, które stanowiło ... , • stwierdzenie faktu sprawdzenia kart zdrowia oraz licencji trenerskich, • ... • inne dane wymagane przez regulamin rozgrywek. <p>Sprawozdanie musi być wypełnione w sposób czytelny, rzeczowy i zwięzły, winno zawierać opis wszystkich istotnych zdarzeń dyscyplinarnych, kontuzji itp.</p>
16. Po zakończonych zawodach ... Tryb sporządzania informacji (sprawozdanie lub załącznik) precyzują regulaminy rozgrywek.	15. Bezpośrednio po zakończonych zawodach ... Tryb sporządzania informacji (załącznik do sprawozdania) precyzują regulaminy rozgrywek.

Zastrzeżenia i protesty

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
17. Kapitanom drużyn przysługuje prawo zgłoszenia sędziemu zastrzeżeń dotyczących niewłaściwego stanu, oznaczenia i wyposażenia pola gry. Zastrzeżenia muszą być zbadane przez sędziego, a w przypadkach uzasadnionych, sędzia musi wyznaczyć kapitanowi drużyny gospodarzy realny czas na usunięcie usterek.	

Nieprzybycie sędziów na zawody, niedyspozycja sędziego

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>22. Jeżeli z wyznaczonej przez Kolegium Sędziów zespołu sędziowskiego nie stawi się sędzia, jego funkcję przejmuje wyznaczony przez Kolegium Sędziów sędzia asystent nr 1 albo sędzia techniczny, jeżeli został wyznaczony.</p> <p>23. Jeżeli wyznaczeni do prowadzenia zawodów sędziowie z jakichkolwiek powodów będą nieobecni, kapitan drużyny gospodarzy .... Jeżeli zaproponowani kandydaci nie są sędziami związkowymi, o wyborze sędziego decyduje losowanie, przeprowadzone w obecności kapitanów obu drużyn.</p> <p>Za dostarczenie prawidłowo sporządzonego sprawozdania z takich zawodów odpowiedzialny jest organizator zawodów.</p> <p>24. ... Funkcję sędziego przejmie wówczas sędzia techniczny, jeżeli jest wyznaczony, lub jeden z wyznaczonych sędziów asystentów. Nieobecność wyznaczonych sędziów asystentów zobowiązuje kapitanów drużyn do przedstawienia sędziemu kandydata, który poprowadzi zawody. Pierwszeństwo przysługuje kandydatom posiadającym uprawnienia sędziowskie.</p> <p>25. Prowadzenie zawodów z jednym sędzią asystentem lub bez asystentów jest niedozwolone.</p>	<p>16. Jeżeli żaden z wyznaczonych sędziów związkowych z jakichkolwiek powodów nie stawi się na zawody, kapitan drużyny gospodarzy ... W innych przypadkach o wyborze sędziego decyduje losowanie, przeprowadzone w obecności kapitanów obu drużyn. Fakt wyboru musi być potwierdzony w sprawozdaniu przed rozpoczęciem zawodów własnoręcznymi podpisami kapitanów drużyn. Za dostarczenie właściwym władzom sprawozdania z takich zawodów odpowiedzialny jest organizator zawodów.</p> <p>17. ... Jego funkcję przejmuje wówczas jeden z pozostałych członków zespołu sędziowskiego, w trybie opisanym w pkt. 18.</p> <p>18. Jeżeli wyznaczony na dane zawody sędzia z jakichkolwiek powodów nie stawi się na nie, nie może ich rozpocząć lub kontynuować, jego funkcję przejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sędzia asystent nr 1 - jeśli na zawody wyznaczono dwóch lub trzech sędziów związkowych, • sędzia techniczny - jeśli na zawody wyznaczono czterech sędziów związkowych (chyba że Kolegium Sędziów zdecyduje inaczej dla danych zawodów), • dodatkowy sędzia asystent nr 1 - jeśli na zawody są wyznaczeni dodatkowi sędziowie asystenci.

Zakończenie zawodów przed upływem ustalonego czasu gry

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
28. Sędzia zobowiązany jest do zakończenia zawodów przed upływem ustalonego czasu gry, w szczególności jeżeli: • ... , • wymiana niezdatnej do gry piłki nie nastąpi w ustalonym realnym czasie, •	21. Sędzia zobowiązany jest do zakończenia zawodów przed upływem ustalonego czasu gry, w szczególności jeżeli: • ... , • zmiana niezdatnej do gry piłki nie nastąpi w ustalonym realnym czasie, • ... .
29. ... Przyczynę oraz minutę przedwczesnego zakończenia zawodów sędzia szczegółowo opisuje w sprawozdaniu z zawodów.	22. ... Przyczynę oraz minutę przedwczesnego zakończenia zawodów sędzia szczegółowo opisuje w sprawozdaniu.
30. ... Sędzia musi przesłać wyczerpujące sprawozdanie z zawodów do odpowiednich władz, które są jedynie uprawnione do podjęcia decyzji w tej sprawie.	23. ... Sędzia przesyła wyczerpujące sprawozdanie z zawodów do odpowiednich władz, które są uprawnione do podjęcia decyzji w tej sprawie.
31. ... Winien natomiast złożyć w tej sprawie stosowną informację do odpowiednich władz. Fakt ten należy odnotować w sprawozdaniu.	24. ... Winien natomiast zamieścić w tej sprawie stosowną informację w sprawozdaniu.

Bezpieczeństwo sędziów

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
33. Organizator zawodów odpowiedzialny jest za bezpieczeństwo sędziów zarówno przed, podczas ich trwania i po zawodach, jak i podczas opuszczania miejsca rozgrywania zawodów.	26. Organizator zawodów odpowiedzialny jest za bezpieczeństwo sędziów przez cały okres ich pobytu w miejscu rozgrywania zawodów.

Kontuzja zawodnika

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
34. Na zawodach szczebla centralnego wprowadza się obowiązek stosowania noszy dla znoszenia kontuzjowanych zawodników poza linie ograniczające pole gry w celu udzielenia im pomocy lekarskiej. Stosowanie noszy wymaga przestrzegania następujących zasad: • ... . • Osoby do obsługi noszy muszą odznaczać się ubiorem – stosownie do pełnionej funkcji. • Obsługa noszy wraz z noszami winna znajdować się w czasie zawodów w wyznaczonym do tego miejscu, w pobliżu zadaszeń dla zawodników rezerwowych. •	27. Na zawodach szczebla centralnego obowiązkowo jest stosowanie noszy dla znoszenia kontuzjowanych zawodników poza linie ograniczające pole gry w celu udzielenia im pomocy lekarskiej. Stosowanie noszy wymaga przestrzegania następujących zasad: • ... . • Osoby do obsługi noszy muszą odznaczać się ubiorem. • Obsługa noszy wraz z noszami winna znajdować się w czasie zawodów w wyznaczonym do tego miejscu, w pobliżu stref technicznych. • ... .

Spożywanie płynów przez zawodników

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
36. W trakcie ekstremalnych upałów sędzia może zarządzić dodatkową przerwę na uzupełnienie płynów nie więcej niż jeden raz w trakcie danej części gry (ok. 22. - 23.minuty) i trwającą nie dłużej niż jedna minuta. Informacja na ten temat musi być przekazana kierownikom drużyn na przedmeczowej odprawie.	29. W trakcie ekstremalnych upałów sędzia może zarządzić (na wniosek kierowników drużyn) przerwę na uzupełnienie płynów - jeden raz w trakcie danej części gry (ok. 30. minuty) i trwającą nie dłużej niż jedna minuta. Informacja na ten temat musi być przekazana kierownikom drużyn na przedmeczowej odprawie.

Zakończenie zawodów z powodu nieprzybycia drużyny

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>37. Jeżeli sędzia odgwizdał zakończenie zawodów na skutek niestawienia się w regulaminowym czasie na polu gry jednej lub obu drużyn, a po tym fakcie stawią się one jednak w komplecie do rozegrania zawodów, sędzia zobowiązany jest prowadzić te zawody. Fakt opóźnienia drużyn sędzia opisuje w sprawozdaniu z zawodów. Podejmując decyzję o prowadzeniu zawodów w opóźnionym czasie, sędzia winien uwzględnić porę dnia, to jest czy zaistniałe opóźnienie pozwoli zakończyć zawody w ustalonym czasie gry, przed zapadnięciem ciemności. Ponadto sędzia winien także mieć na uwadze konieczność ewentualnego rozegrania w danym dniu, na tym samym polu gry, innych zawodów przewidzianych terminarzem.</p>	<p>30. Jeżeli sędzia odgwizdał zakończenie zawodów na skutek niestawienia się w regulaminowym czasie na polu gry jednej lub obu drużyn, a po tym fakcie stawią się one jednak do rozegrania zawodów, sędzia zobowiązany jest prowadzić te zawody. Fakt opóźnienia drużyn sędzia opisuje w sprawozdaniu z zawodów. Podejmując decyzję o prowadzeniu zawodów w opóźnionym czasie, sędzia uwzględni porę dnia (czy zaistniałe opóźnienie pozwoli zakończyć zawody w ustalonym czasie gry, przed zapadnięciem ciemności). Sędzia winien także mieć na uwadze konieczność ewentualnego rozegrania w danym dniu, na tym samym polu gry, innych zawodów przewidzianych terminarzem.</p>

Korzystanie z zapisu wideo

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>41. W związku z coraz częstszą obecnością monitorów telewizyjnych wokół linii ograniczających pole gry, zakazuje się osobom przebywającym w strefie technicznej dostępu lub pozostawiania w miejscu, z którego można oglądać obraz z monitorów, usytuowanych wokół boiska.</p>	<p>34. Osobom przebywającym w strefach technicznych zakazuje się jakiegokolwiek dostępu do transmisji telewizyjnej z danych zawodów.</p>

Ubiór i wyposażenie sędziów

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>42. ... Sędzia i sędziowie asystenci powinni nosić koszule tego samego koloru i tej samej długości rękawów.</p>	<p>35. ... Zespół sędziowski powinien nosić koszule tego samego koloru i tej samej długości rękawów.</p>
<p>43. Do kompletnego wyposażenia sędziego - poza jego ubiorem – należy: gwizdek, gwizdek zapasowy, zegarek, stoper, notatnik z ołówkiem, moneta, względnie inny przedmiot do losowania oraz kartki: żółta i czerwona.</p>	<p>36. Do kompletnego wyposażenia sędziego należy: gwizdek, gwizdek zapasowy, zegarek, stoper, notatnik z ołówkiem, moneta (względnie inny przedmiot do losowania) oraz kartki: żółta i czerwona.</p>
<p>45. Sędziowie mają obowiązek nosić emblematy odpowiadające ich kwalifikacjom, w połączeniu z pełnioną funkcją, to znaczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sędzia piłki halowej nie może nosić emblematu FIFA - FUTSAL, poza zawodami piłki halowej, • sędziowie międzynarodowi mogą nosić emblematy FIFA na wszystkich zawodach, które prowadzą, także krajowych, • ... 	<p>38. Sędziowie mają obowiązek nosić emblematy odpowiadające ich kwalifikacjom, w połączeniu z pełnioną funkcją, to znaczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sędzia futsalu może nosić emblemat FIFA FUTSAL lub przyjęty przez Zespół Futsalu KS PZPN tylko na zawodach futsalu, • sędziowie międzynarodowi mogą nosić emblematy FIFA na wszystkich zawodach, także krajowych (również gdy pełnią na nich inne funkcje niż sędzia), • ...

Inne sytuacje

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>48. Wszelkie przejawy wyrażania posądzeń o charakterze korupcyjnym w stosunku do uczestników zawodów będą surowo karane przez PZPN. Zobowiązuje się sędziów do kwalifikowania takich sytuacji jako wybitnie niesportowych i stosowania odpowiednich kar zgodnie z postanowieniami Artykułu 12 Przepisów Gry. W przypadku niewłaściwego zachowania w tym zakresie przez zawodników i zawodników rezerwowych - sędziowie zobowiązani są zastosować karę wykluczenia (czerwona kartka), natomiast w przypadku pozostałych osób przebywających w strefie technicznej usunąć je na trybuny. Wyżej wymienione okoliczności, jak również inne zdarzenia – sędziowie, obserwatorzy i delegaci zobowiązani są do szczegółowego opisanie w swoim sprawozdaniu z zawodów.</p>	<p>41. Wszelkie przejawy wyrażania posądzeń o charakterze korupcyjnym w stosunku do sędziów będą surowo karane. Takie sytuacje winny być kwalifikowane przez sędziów jako używanie obraźliwego języka (nawet jeśli pozbawione jest to wulgaryzmów) i spotykać się z odpowiednimi karami zgodnie z Artykułem 12 Przepisów Gry. W przypadku niewłaściwego zachowania w tym zakresie zawodników i zawodników rezerwowych - sędziowie zobowiązani są zastosować karę wykluczenia (czerwona kartka), natomiast w przypadku osób funkcyjnych - usunąć je ze strefy technicznej.</p>
<p>49.. W przypadku złożenia sędziemu przed meczem propozycji o charakterze korupcyjnym przez osobę wpisaną do protokołu meczowego, osoba taka nie ma prawa w danym meczu zasiadać na ławce rezerwowych i winna być usunięta poza bezpośrednie otoczenie pola gry, bez prawa zastąpienia jej.</p>	<p>42. W przypadku złożenia sędziemu przed meczem propozycji o charakterze korupcyjnym przez osobę funkcyjną wpisaną do protokołu, osoba taka nie ma prawa w danym meczu przebywać w strefie technicznej i winna być usunięta poza bezpośrednie otoczenie pola gry, bez prawa zastąpienia jej.</p>

Artykuł 06 - **Sędziowie asystenci / Pozostali sędziowie**

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>1. Sędziowie asystenci nie są uprawnieni do wydawania werdyktów. Ich wskazania są jedynie informacją dla sędziego i nie stanowią o przerwaniu gry przez sędziego. ...</p>	<p>1. Sędziowie asystenci, dodatkowi sędziowie asystenci i sędzia techniczny nie są uprawnieni do wydawania werdyktów. Ich wskazania/podpowiedzi są jedynie informacją dla sędziego i nie stanowią o przerwaniu gry.. ...</p>
<p>2. Wszyscy uczestnicy zawodów, a przede wszystkim zawodnicy, trenerzy i działacze są zobowiązani traktować sędziów asystentów tak jak sędziego prowadzącego zawody.</p>	<p>2. Wszyscy uczestnicy zawodów, a przede wszystkim zawodnicy, trenerzy i działacze są zobowiązani traktować pozostałych sędziów tak jak sędziego prowadzącego zawody.</p>
Współpraca sędziów asystentów z sędzią	
<p>3. Sędzia asystent nr 1 zajmuje miejsce podczas zawodów na połowie pola gry, po stronie ławek dla zawodników rezerwowych. Odstępstwa od tego są dopuszczalne tylko w uzasadnionych przypadkach, gdy według oceny sędziego zmiana miejsca sędziów asystentów przyniesie korzyść współpracy całej trójki sędziowskiej.</p>	<p>3. Sędzia asystent nr 1 zajmuje miejsce podczas zawodów przy linii bocznej po stronie stref technicznych. Odstępstwa od tego są dopuszczalne tylko w uzasadnionych przypadkach, gdy zdaniem sędziego zmiana miejsca sędziów asystentów przyniesie korzyść współpracy całej trójki sędziowskiej.</p>
<p>6. Sędziowie asystenci ... Egzekwowanie odległości powinni zawsze czynić z pozycji piłki.</p>	<p>6. Sędziowie asystenci ... Egzekwowanie odległości zawsze czynią z pozycji piłki.</p>

Rola klubowych sędziów asystentów

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>10.</p> <p>Nieprzybycie na zawody wyznaczonego sędziego asystenta zobowiązuje kapitanów drużyn do przedstawienia sędziemu odpowiednich kandydatów na sędziego asystenta. Jeżeli kapitan drużyny gości nie przedstawi swojego kandydata, obowiązek przedstawienia kandydata na sędziego asystenta spoczywa na kapitanie drużyny gospodarzy.</p>	<p>10. Prowadzenie zawodów z jednym sędzią asystentem lub bez asystentów jest niedozwolone. Nieobecność jednego lub obu związkowych sędziów asystentów zobowiązuje kapitanów drużyn do przedstawienia sędziemu kandydatów na tę funkcję. Jeżeli kapitan drużyny gości nie przedstawi swojego kandydata, obowiązek przedstawienia kandydata na sędziego asystenta spoczywa na kapitanie drużyny gospodarzy. Pierwszeństwo przysługuje kandydatom mającym uprawnienia sędziowskie.</p>
<p>11. Przed rozpoczęciem zawodów ...:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sygnalizowanie chorągiewką każdorazowego wyjścia piłki poza linie ograniczające pole gry, • ... <p>Klubowi sędziowie asystenci ...ich wskazania są jedynie pomocną informacją, bez względu na ich poglądy i wskazania.</p>	<p>11. Przed rozpoczęciem zawodów ...:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sygnalizowanie chorągiewką wyjścia piłki poza linie ograniczające pole gry, • ... <p>Klubowi sędziowie asystenci ...ich wskazania są jedynie pomocną informacją.</p>

Sędzia techniczny

Obowiązki sędziego technicznego

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>Na zawodach szczebla centralnego regulamin rozgrywek wymaga udziału sędziego technicznego. Jego wyznaczenie odbywa się według następujących zasad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w zawodach Ekstraklasy - sędzia techniczny winien posiadać uprawnienia do prowadzenia co najmniej zawodów II ligi, • w zawodach I ligi - sędzia techniczny winien posiadać uprawnienia do prowadzenia co najmniej zawodów III ligi, • w zawodach II ligi - sędzia techniczny winien posiadać uprawnienia do prowadzenia co najmniej zawodów IV ligi. <p>Sposób delegowania sędziów technicznych określa Kolegium Sędziów PZPN.</p> <p>Obowiązki przed zawodami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przybycie na miejsce zawodów co najmniej 90 minut (w Ekstraklasie 120 minut) przed wyznaczoną godziną ich rozpoczęcia, • zgłoszenie się do sędziego i omówienie z nim zasad współpracy oraz podporządkowanie się ustaleniom wydanym przez sędziego, • sprawdzenie, czy sprawozdanie zostało wypełnione prawidłowo oraz sprawdzenie tożsamości zawodników, jeżeli zachodzi taka potrzeba, • uczestniczenie w odprawie przedmeczowej sędziów, <p>• poinformowanie osób towarzyszących drużynom, zajmujących miejsca na ławkach dla zawodników rezerwowych o ich obowiązkach i uprawnieniach,</p>	<p>14. Na zawodach szczebla centralnego (Ekstraklasa, I i II liga) udział sędziego technicznego jest obowiązkowy. Sędzia techniczny musi mieć następujące uprawnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekstraklasa - sędzia techniczny z uprawnieniami do prowadzenia co najmniej II ligi, • I liga - sędzia techniczny z uprawnieniami do prowadzenia co najmniej III ligi, • II liga - sędzia techniczny z uprawnieniami do prowadzenia co najmniej IV ligi. <p>Regulaminy innych rozgrywek mogą regulować kwestię udziału sędziów technicznych.</p> <p>15. Sędzia techniczny przybywa na miejsce zawodów co najmniej 90 minut (w Ekstraklasie - 120 minut) przed wyznaczoną godziną ich rozpoczęcia. Do jego obowiązków należą ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczestniczenie w odprawie przedmeczowej zespołu sędziowskiego, podporządkowanie się ustaleniom wydanym przez sędziego, • sprawdzenie, czy protokoły zostały wypełnione prawidłowo oraz sprawdzenie tożsamości zawodników, jeżeli zachodzi taka potrzeba, • poinformowanie osób funkcyjnych o ich obowiązkach i uprawnieniach,

<ul style="list-style-type: none"> dokonanie, zgodnie z Przepisami Gry, oceny przygotowania pola gry i jego najbliższego otoczenia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na sposób oznakowania linii poszczególnych pól, ustawienia chorągiewek, prawidłowości zamocowania siatek bramkowych, umocowania bramek, sprawdzenie ustawienia stanowiska dla pełnienia swoich obowiązków (np. stolik i krzesło) - między ławkami dla zawodników rezerwowych oraz kontrola elektronicznych lub tradycyjnych tablic wymiany zawodników, ... włożenie kompletnego ubioru sędziowskiego pod dres (kurtką). Obowiązki w czasie zawodów: nadzór nad wymianą zawodników, kontrola obydwu ławek dla zawodników rezerwowych wraz ze strefami technicznymi, sygnalizowanie dokonywanej wymiany zawodników za pomocą tablic informacyjnych, pozostawanie do dyspozycji sędziego i pomaganie mu w prowadzeniu zawodów poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ... notowanie wszelkich nałożonych kar indywidualnych (żółte i czerwone kartki), wymian zawodników oraz ewentualnych przypadków rzucania materiałów pirotechnicznych lub innych przedmiotów (kto, gdzie, kiedy) na pole gry lub w jego najbliższym otoczeniu, działanie w roli pośrednika w przypadku rozwiązywania problemów, które mogłyby stać się przyczyną przerwania zawodów lub zakończenia ich przed upływem ustalonego czasu gry, nawiązanie kontaktu wzrokowego z sędzią, który na około 2 minuty przed upływem ustalonego czasu gry lub ewentualnych dogrywek, przekazuje za pomocą umówionych gestów czas, jaki zostanie dodany do czasu gry. <p>Sędzia techniczny ... , o ile minut sędzia przedłużył daną część zawodów.</p> <p>Sędzia techniczny unosi oburącz tablicę ponad głowę i pokazuje ją we wszystkich kierunkach (na wprost pola gry i w obu kierunkach pod kątem 45 stopni do pola gry), przytrzymując ją w każdym położeniu przez około 5 sekund,</p> <ul style="list-style-type: none"> obserwacja zachowań osób przebywających na ławkach dla zawodników rezerwowych, niedopuszczanie do eskalacji wydarzeń oraz informowanie o ich niewłaściwym postępowaniu, uzgodnienie z sędzią - po pierwszej połowie zawodów oraz po ich zakończeniu -swoich notatek (przed wypełnieniem sprawozdania z zawodów przez sędziego), kontrola stref technicznych - raczej w sposób zapobiegawczy, niż konfrontacyjny. 	<ul style="list-style-type: none"> dokonanie oceny przygotowania pola gry i jego najbliższego otoczenia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na oznakowanie linii poszczególnych pól, ustawienia chorągiewek, prawidłowości zamocowania siatek bramkowych, umocowania bramek, sprawdzenie ustawienia stanowiska dla pełnienia swoich obowiązków (np. stolik i krzesło) - między strefami technicznymi oraz kontrola elektronicznych lub tradycyjnych tablic wymiany zawodników, ... <p>Do innych jego obowiązków w czasie zawodów należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> nadzór nad wymianami zawodników, sygnalizowanie ich za pomocą tablic informacyjnych, kontrola stref technicznych oraz stref rozgrzewki zawodników rezerwowych, pozostawanie do dyspozycji sędziego i pomaganie mu w prowadzeniu zawodów poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ... notowanie wszelkich nałożonych kar indywidualnych (żółte i czerwone kartki), wymian zawodników oraz ewentualnych przypadków zakłócania porządku na polu gry lub w jego najbliższym otoczeniu, działanie w roli pośrednika w przypadku rozwiązywania problemów, które mogłyby stać się przyczyną przerwania zawodów lub przedwczesnego ich zakończenia, nawiązanie kontaktu z sędzią, który około 2 minuty przed upływem danej części gry, przekazuje w umówiony sposób czas, jaki zostanie dodany do czasu gry. <p>Sędzia techniczny ... , o jaki minimalny czas sędzia przedłużył daną część zawodów.</p> <p>Sędzia techniczny unosi oburącz tablicę ponad głowę i pokazuje ją we wszystkich kierunkach (na wprost pola gry i w obu kierunkach pod kątem 90 stopni do pola gry), przytrzymując ją w każdym położeniu przez kilka sekund,</p> <ul style="list-style-type: none"> kontrola stref technicznych - raczej w sposób zapobiegawczy, niż konfrontacyjny; obserwacja zachowań osób funkcyjnych oraz zawodników rezerwowych, uspokajanie i niedopuszczanie do eskalacji wydarzeń, uzgodnienie z sędzią - w przerwie zawodów oraz po ich zakończeniu - swoich notatek dotyczących ważnych zdarzeń, opisywanych w sprawozdaniu przez sędziego. <p>W czasie meczu sędzia techniczny ma na sobie kompletny ubiór sędziowski, na który - zależnie od warunków pogodowych - może założyć dres/kurtkę.</p>
--	---

<p>Obowiązki po zawodach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nadzór nad zejściem zawodników oraz działaczy do szatni; zajmując taką pozycję, aby być świadkiem ewentualnych incydentów. <p>Sędzia techniczny nie wchodzi na pole gry, ale przebywa w okolicach stref technicznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opuszczenie płyty boiska jako ostatni, mając przed sobą wszystkich zawodników, działaczy i sędziów, • złożenie sędziemu pełnego raportu z wydarzeń na polu gry, ustalając z nim liczbę i rodzaje kar indywidualnych (napomnienia, wykluczenia z gry), wymiany zawodników i inne istotne zdarzenia. <p>Sędzia techniczny musi także poinformować sędziego o swoich spostrzeżeniach i wydarzeniach, które miały miejsce poza polem widzenia trójki sędziowskiej, a przede wszystkim informuje sędziego o nieodpowiednich zachowaniach jakichkolwiek osób przebywających na ławkach dla zawodników rezerwowych i w strefie technicznej, sporządzając sprawozdanie z zawodów, które winien przekazać sędziemu.</p> <p>Niezależnie od powyższych zapisów, priorytetem w pracy sędziego technicznego pozostaje pomoc sędziemu w ocenie wydarzeń boiskowych.</p>	<p>17. Sędzia techniczny po zakończeniu zawodów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nadzoruje zejście uczestników meczu do szatni, zajmując taką pozycję, aby być świadkiem ewentualnych incydentów. <p>Nie wchodzi na pole gry,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ale przebywa w okolicach stref technicznych, • opuszcza płytę boiska jako ostatni, mając przed sobą wszystkich uczestników meczu, <p>• informuje sędziego o swoich spostrzeżeniach i wydarzeniach, które miały miejsce poza polem widzenia innych sędziów (np. podczas opuszczania płyty boiska).</p> <p>16. Priorytetem w pracy sędziego technicznego pozostaje pomoc sędziemu w ocenie wydarzeń boiskowych.</p>
---	--

Artykuł 07 - Czas trwania zawodów

Doliczanie straconego czasu gry

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>5. Wskazanie przez sędziego liczby minut, o które przedłuży każdą część zawodów jest jedynie wskazaniem minimalnej ilości doliczonego czasu. Jednak sędzia czas ten może powiększyć, jeśli uzna to za uzasadnione, biorąc pod uwagę ewentualne przerwy, które nastąpiły już w doliczonym czasie gry. Sygnalizacja ... Uwagę o doliczeniu straconego czasu gry do czasu trwania każdej części zawodów, sędzia musi zamieścić w sprawozdaniu z zawodów.</p>	<p>5. Wskazanie przez sędziego liczby minut, o które przedłuży każdą część zawodów oznacza jedynie minimalną ilość doliczonego czasu. Sędzia czas ten powiększy, jeśli już w doliczonym czasie gry nastąpią kolejne nienormalne przerwy.</p> <p>Sygnalizacja ...</p>

Omyłkowe, przedwczesne zakończenie części zawodów

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>10. ... Jeżeli gra została przerwana, gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym, rzut sędziowski sędzia winien wykonać z linii pola bramkowego, ... Zakończenie ...</p>	<p>10. ... (wyjątek: gdy piłka znajdowała się w polu bramkowym - rzut sędziowski wykonuje się z linii pola bramkowego, ... Omyłkowe zakończenie ...</p>

Dogrywka

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>13. ... Czas trwania przerwy przed dogrywką wynosi 5 minut. W czasie tej przerwy zawodnicy muszą pozostać na polu gry.</p>	<p>13. ... Taka przerwa trwa 5 minut. W jej czasie zawodnicy muszą pozostać na polu gry.</p>

Zawody zakończone przed upływem ustalonego czasu gry

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
17. Jeżeli sędzia zakończył ... : • ... , • czas gry, w którym przedwcześnie zakończył zawody, • ...	17. Jeżeli sędzia zakończył ... : • ... , • minutę gry w momencie przedwczesnego zakończenia, • ...

Artykuł 08 - Rozpoczęcie i wznowienie gry

Szczególne sytuacje

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
10. ... Jednakże po dokonaniu rozpoczęcia przez osobę postronną piłka powinna być cofnięta w punkt środkowy i grę winien rozpocząć	10. ... Jednakże po takim rozpoczęciu gry piłka winna być cofnięta na punkt środkowy, by grę rozpoczął ... .

Artykuł 09 - Piłka w grze i poza grą

brak zmian

Artykuł 10 - **Jak zdobywa się bramkę / Wyłanianie zwycięzcy**

Zdobycie bramki

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
2. Bramka nie może być zdobyta bezpośrednio z: • ... , • Rzutu z rogu, jeżeli piłka wpadnie do bramki wykonawcy rzutu.	2. Bramka nie może być zdobyta bezpośrednio z: • rozpoczęcia gry – jeżeli piłka wpadnie do bramki wznowiającego grę, • ... , • rzutu różnego - jeżeli piłka wpadnie do bramki wykonawcy rzutu.

Uznanie bramki

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
4. Sędzia uznaje zdobytą bramkę poprzez wyciągnięcie ramienia w kierunku punktu środkowego poła gry.	4. Sędzia uznaje zdobytą bramkę poprzez wyciągnięcie ramienia w kierunku punktu środkowego.

Nieuznanie bramki

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
9. ... Ustala z organizatorem czas realny do dokonania naprawy bramki i po jej dokonaniu grę wznowi rzutem sędziowskim z miejsca, w którym znajdowała się piłka w momencie stwierdzenia uszkodzenia. W wypadku braku możliwości dokonania naprawy bramki, sędzia zakończy zawody.	9. ... Ustala z organizatorem realny czas na naprawę bramki i po jej dokonaniu grę wznowi rzutem sędziowskim z miejsca, w którym znajdowała się piłka w momencie stwierdzenia uszkodzenia.

11. Bramka jest zdobyta, gdy piłka całym swoim obwodem przekracza linię bramkową pomiędzy słupkami bramkowymi i pod poprzeczką. Jeżeli jednak po wskazaniu ręką na punkt środkowy, a przed wznowieniem gry ...	10. Jeżeli po uznaniu bramki i wskazaniu ręką na punkt środkowy, ale przed wznowieniem gry ...
--	--

Procedury mające na celu wyłonienie zwycięzcy meczu

Rzuty z punktu karnego wykonywane w celu wyłonienia zwycięzcy

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
3. Wszyscy zawodnicy, którzy nie są kontuzjowani, muszą brać udział w wykonywaniu rzutów z punktu karnego. 4. Podczas wykonywania rzutów z punktu karnego, drużyna, która w trakcie meczu nie wykorzystwała limitu zmian, nie może dokonać wymiany zawodnika na rezerwowego przed wykonywaniem rzutów. Jedynie ci zawodnicy, którzy są na polu gry w chwili zakończenia zawodów mogą wziąć udział w wykonywaniu rzutów z punktu karnego. Powyższe zasady nie dotyczą bramkarzy.	13. Przed rozpoczęciem wykonywania rzutów z punktu karnego oraz w trakcie ich wykonywania nie wolno dokonywać wymian zawodników. Wyjątkiem są bramkarze - o ile dana drużyna nie wykorzystwała w czasie zawodów limitu wymian.

Artykuł 11 - Spalony

Spalony

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
2. Zawodnik będący na pozycji spalonej może być uznany za spalonego przed zagranie lub dotknięciem piłki, jeżeli zdaniem sędziego żaden inny jego współpartner nie będący na pozycji spalonej, nie ma możliwości zagrania piłki.	2. Zawodnik będący na pozycji spalonej może być uznany za spalonego z tytułu brania udziału w grze przed zagranie lub dotknięciem piłki, jeżeli żaden inny jego współpartner nie będący na pozycji spalonej nie bierze bądź nie zamierza wziąć udziału w akcji, biegnąc w kierunku piłki. ...
3. Zawodnik, który w momencie dotknięcia bądź zagrania piłki przez współpartnera znajduje się na pozycji spalonej, może być uznany za spalonego wtedy, gdy przed kolejnym dotknięciem lub zagranie piłki przez współpartnera lub rozmyślnym, w rozumieniu postanowień Art.11, zagranie przez przeciwnika, bierze udział w grze lub przeszkadza przeciwnikowi. Jeżeli natomiast piłka po zagranie lub dotknięciu jej przez współpartnera zawodnika znajdującego się na pozycji spalonej: - odbije się od słupka, poprzeczki bądź przeciwnika lub, - odbije się rykoszetem od przeciwnika lub, - zagrana zostanie w wyniku rozmyślnej parady obronnej przeciwnika, to ten zawodnik może być uznany za spalonego zarówno wtedy, gdy odnosi korzyść z przebywania na tej pozycji, jak i gdy przeszkadza przeciwnikowi.	

Przewinienia na zawodniku, który jest spalony**Przewinienia na zawodniku,
który jest spalony/na pozycji spalonej**

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
4. Jeżeli zawodnik naruszył przepisy Artykułu 12 w odniesieniu do przeciwnika, który jest spalony, to zawodnik ten może jedynie zostać ukarany stosowną karą indywidualną. Gra musi być wznowiona rzutem wolnym pośrednim za spalonego.	3. Jeżeli zawodnik drużyny broniącej naruszył przepisy Artykułu 12 w odniesieniu do przeciwnika, który jest spalony, w związku z zapisami Artykułu 5 mają miejsce następujące rozstrzygnięcia: <ul style="list-style-type: none"> • Jeżeli przewinienie obrońcy miało miejsce równocześnie z zaistnieniem spalonego, sędzia podyktuje rzut wolny bezpośredni/rzut karny (jeśli taka kara wynika z charakteru przewinienia obrońcy) lub rzut sędziowski (jeśli obrońca popełnił przewinienie karane rzutem wolnym pośrednim). • Jeżeli przewinienie obrońcy miało miejsce po tym, jak zaistniał spalony, sędzia odgwiżdże spalonego. Niezależnie od rodzaju wznowienia gry przewinający obrońca winien być ukarany napomnieniem/wykluczeniem, jeśli jego atak był wykonany nierozważnie lub z użyciem nieproporcjonalnej siły. 4. Jeżeli obrońca popełni przewinienie na znajdującym się na pozycji spalonej przeciwniku, który biegnie za piłką, ale jeszcze jej nie dotyka i nie przeszkadza żadnemu zawodnikowi drużyny broniącej, sędzia zastosuje odpowiednią karę zespołową przeciwko drużynie obrońcy. Kara indywidualna może być udzielona jedynie z tytułu nierozwagi lub użycia nieproporcjonalnej siły.

Artykuł 12 - Gra niedozwolona i niewłaściwe postępowanie

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
... Obecne Przepisy Gry pomijają pojęcie rozmyślności ...	... Przepisy Gry pomijają pojęcie rozmyślności ...

Uderzenie

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
8. Jeżeli tuż po zdobyciu bramki (ale przed wznowieniem gry) sędzia dostrzeże sygnalizację sędziego asystenta, który stwierdził, że kilka sekund wcześniej (przed zdobyciem bramki) bramkarz drużyny, która zdobyła bramkę uderzył w twarz przeciwnika we własnym polu karnym, to bramka taka uznana być nie może. Sędzia wykluczy z gry bramkarza, a grę wznowi rzutem karnym przeciwko drużynie bramkarza.	

Udzielanie kar indywidualnych

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>9. ... Z postępowania sędziego musi jednoznacznie wynikać, który zawodnik został ukarany. ... W przypadku, gdy znajduje się on w grupie zawodników, sędzia winien odejść kilka kroków od tej grupy, wezwać zawodnika i dopiero wtedy pokazać mu stosowną kartkę, w zależności od rodzaju przewinienia.</p> <p>11. Zawodnik, który został wykluczony z gry, musi bezzwłocznie opuścić pole gry, jego bezpośrednie otoczenie i strefę techniczną. ... Wykluczony zawodnik nie może zajmować miejsca na ławce dla zawodników rezerwowych, niezależnie od ubioru, w jakim się znajduje.</p> <p>13. Jeżeli zawodnik już wcześniej ukarany ... sędzia musi pokazać mu najpierw żółtą kartkę i bezpośrednio po tym czerwoną kartkę tak, aby było oczywiste ...</p> <p>16. Jeżeli sędzia przerwał grę ... po zakończeniu tych czynności.</p> <p>17 Po zakończeniu czynności związanych z nałożeniem kary indywidualnej, gra musi być wznowiona sygnałem gwizdka.</p> <p>18. ... W pozostałych przypadkach sędzia swoje działanie ograniczy do poinformowania kapitana jego drużyny o nałożonej karze.</p>	<p>8. ... Z postępowania sędziego musi jednoznacznie wynikać, który zawodnik jest karany. ... W przypadku, gdy wokół jest grupa zawodników, sędzia winien odejść kilka kroków od tej grupy, wezwać zawodnika i dopiero wtedy pokazać mu stosowną kartkę.</p> <p>10. Zawodnik wykluczony z gry musi opuścić pole gry, jego bezpośrednie otoczenie i strefę techniczną. ...</p> <p>Wykluczony zawodnik nie może zajmować miejsca w strefie technicznej, niezależnie od ubioru, w jakim się znajduje.</p> <p>12. Jeżeli zawodnik już wcześniej ukarany ... sędzia musi pokazać mu najpierw żółtą kartkę i bezpośrednio po tym czerwoną kartkę - aby było oczywiste ...</p> <p>15. Jeżeli sędzia przerwał grę ... po zakończeniu tych czynności, sygnałem gwizdka.</p> <p>16. ...W pozostałych przypadkach sędzia swoje działanie ograniczy do poinformowania kapitana danej drużyny o nałożonej karze.</p>

Kary indywidualne na zawodach drużyn młodzieżowych

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>19 Na zawodach juniorów starszych i młodszych obowiązują kary indywidualne przewidziane w Przepisach Gry w Piłkę Nożną (kartki żółte i czerwone).</p> <p>20 Na pozostałych zawodach drużyn młodzieżowych (o ile regulamin rozgrywek ZPN nie określa inaczej) nie przewiduje się udzielania zawodnikom kary napomnienia. ...</p> <p>22. Regulamin rozgrywek winny określać zasady odbywania kary wychowawczej przez bramkarzy (możliwe są dwa warianty:</p> <p>1. Bramkarz opuszcza boisko, a miejsce w bramce zajmuje odpowiednio ubrany jeden z zawodników z pola;</p> <p>2. Zamiast bramkarza na karę schodzi jeden z zawodników z pola, wskazany przez trenera danego zespołu).</p> <p>Jeśli regulamin danych rozgrywek tego nie określa, przyjmuje się wariant z karą odbywaną w zastępstwie bramkarza przez zawodnika z pola.</p> <p>23. Podczas odbywania kary czasowego wykluczenia z gry zawodnik ma obowiązek ...</p>	<p>17. Na zawodach juniorów starszych i młodszych obowiązują kary indywidualne przewidziane w Przepisach Gry (kartki żółte i czerwone).</p> <p>18. Na pozostałych zawodach drużyn młodzieżowych (o ile regulamin rozgrywek nie określa inaczej) nie przewiduje się udzielania zawodnikom kary napomnienia. ...</p> <p>20. Regulamin rozgrywek winny określać zasady odbywania kary wychowawczej przez bramkarzy. Dopuszczalne są dwa warianty:</p> <p>a. Bramkarz opuszcza boisko, a miejsce w bramce zajmuje odpowiednio ubrany jeden z zawodników z pola;</p> <p>b. Zamiast bramkarza na karę schodzi jeden z zawodników z pola, wskazany przez trenera.</p> <p>Jeżeli regulamin danych rozgrywek nie stanowi inaczej, przyjmuje się wariant b. jako obowiązujący.</p> <p>21. Podczas odbywania kary wychowawczej zawodnik ma obowiązek ...</p>

Strefa techniczna

Zachowanie osób funkcyjnych

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>1. Tylko jedna osoba w danej chwili jest upoważniona do przekazywania taktycznych wskazówek swojej drużynie. Osoba ta może przesunąć się do przodu strefy i przebywać tam bez ograniczeń, ale cały czas musi się odpowiednio zachowywać. Osobom przebywającym w strefach technicznych nie wolno głośno komentować ani krytykować decyzji sędziowskich.</p> <p>W przypadku naruszenia tego zapisu, sędzia ma prawo nakazać osobie zachowującej się nieodpowiedzialnie opuszczenie strefy technicznej. Osoba ta powinna być usunięta poza ogrodzenie boiska i nie może przebywać w tunelu prowadzącym do szatni. Zachowanie tej osoby sędzia musi opisać w sprawozdaniu.</p> <p>2. W strefie technicznej obowiązuje zakaz palenia tytoniu. Wszelkie próby obejścia tego przepisu (np. palenie tzw. e-papierosów) będą traktowane przez sędziów tak samo, jak palenie tytoniu.</p>	<p>22. Osobom funkcyjnym nie wolno głośno komentować ani krytykować decyzji sędziowskich, nawet jeśli robią to bez wulgaryzmów. Sędziowie muszą reagować również na uporczywe komentowanie ich decyzji czy żądanie ich uzasadnienia. Jest to identyfikowane jako mobbing, utrudniający pracę sędziom i wpływający niekorzystnie na wizerunek gry.</p> <p>W przypadku naruszenia tego zapisu sędziowie będą stosować „politykę trzech kroków” wobec osób w strefach technicznych, zakłócających porządek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwrócenie uwagi przez sędziego technicznego/sędziego asystenta niewłaściwie zachowującej się osobie, wraz z poinformowaniem o grożących konsekwencjach, • wezwanie sędziego, by on przekazał ostatnie pouczenie i ostrzeżenie o grożącym tej osobie usunięciu z ławki rezerwowych, • wezwanie sędziego w celu usunięcia danej osoby poza strefę techniczną, otoczenie pola gry, tunel prowadzący do szatni. <p>Ostrzeżenie wykonane wobec jednej z osób funkcyjnych jest traktowane jako wykonane wobec wszystkich osób będących w danej strefie technicznej. W drastycznych przypadkach (wulgarne gesty, krzyki) sędziowie winni od razu usuwać z ławki rezerwowych niewłaściwie zachowujące się osoby, bez wcześniejszych rozmów i ostrzeżeń. Okoliczności usunięcia osób z ławki rezerwowych (zachowanie winnego, postępowanie sędziego) sędzia musi opisać w sprawozdaniu.</p> <p>23. W strefach technicznych obowiązuje zakaz palenia tytoniu. Wszelkie próby obejścia tego zapisu (np. palenie tzw. e-papierosów) będą traktowane przez sędziów tak samo, jak palenie tytoniu.</p>

Artykuł 13 - Rzuty wolne

Sposób wykonania

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
3. Jeżeli po ustawieniu piłki ... dopiero po przesunięciu zawodników	3. Jeżeli po ustawieniu piłki ... dopiero po odsunięciu zawodników ...

Zachowanie zawodników drużyny wykonującej rzut wolny

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>4. Jeżeli wykonawca rzutu wolnego reklamuje nieprawidłową odległość przeciwnika od piłki, sędzia powinien wstrzymać wykonanie rzutu, polecić zawodnikom drużyny przeciwnej odsuniecie się na przepisową odległość i dopiero po wykonaniu tego polecenia, dać sygnał gwizdkiem na wykonanie rzutu.</p> <p>5. Jeżeli sędzia zarządzi, że rzut wolny wykonywany będzie na sygnał gwizdkiem, a wykonawca nie czekając na sygnał, wykona ten rzut, to bez względu na okoliczności sędzia musi ukarać napomnieniem winnego zawodnika, a rzut wolny musi być powtórzony. Nie ma znaczenia w tej sytuacji, czy z wykonanego rzutu wolnego została zdobyta bramka, czy np. piłka została wybita przez bramkarza na rzut z rogu lub opuściła pole gry obok bramki.</p>	<p>4. Jeżeli wykonawca rzutu wolnego reklamuje nieprawidłową odległość przeciwnika od piłki, sędzia wstrzymuje wykonanie rzutu, poleca zawodnikom drużyny przeciwnej odsuniecie się na przepisową odległość i dopiero po wykonaniu tego polecenia, daje gwizdkiem sygnał na wykonanie rzutu.</p> <p>5. Jeżeli sędzia zarządzi, że rzut wolny wykonywany będzie na sygnał gwizdkiem, a wykonawca nie czekając na sygnał wykona ten rzut, sędzia musi ukarać napomnieniem winnego zawodnika, jeśli uzna jego zachowanie za niesportowe. Taki rzut wolny należy powtórzyć bez względu na okoliczności.</p>

Artykuł 14 - Rzut karny

Obrona rzutu karnego

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
5. Bramkarz dla obrony rzutu karnego może być zastąpiony przez zawodnika rezerwowego, zakładając że dozwolona liczba zmian nie została wykorzystana.	

Zarządzenie rzutu karnego

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
12. Piłka musi być umieszczona nieruchomo na punkcie karnym. Przy wykonywaniu rzutu karnego zawodnik wykonujący rzut nie może z jakichkolwiek powodów umieścić piłki obok punktu karnego, bez względu na stan nawierzchni pola gry w tym miejscu.	12. Wykonawca rzutu karnego nie może z jakichkolwiek powodów umieścić piłki poza punktem karnym, bez względu na stan nawierzchni pola gry w tym miejscu.

Artykuł 15 - Wrzut

Wprowadzenie piłki do gry

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>1. Wrzut wykonywany z jakiegokolwiek innego miejsca niż to, w którym piłka przeszła linię boczną pola gry, musi być uznany jako wrzut wykonywany niewłaściwie. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji, sędzia nakaże wykonać wrzut drużynie przeciwnej.</p> <p>4. Wykonanie wrzutu z rozbiegu nie jest zakazane pod warunkiem, że w momencie wrzutu wykonawca nie oderwie stóp od podłoża i wykona go z miejsca, gdzie piłka uprzednio opuściła pole gry.</p>	<p>1. Wrzut wykonywany z innego miejsca niż to, w którym piłka przeszła linię boczną pola gry, musi być uznany jako wrzut wykonywany niewłaściwie. W takiej sytuacji sędzia przyzna wrzut drużynie przeciwnej.</p> <p>4. Wykonanie wrzutu z rozbiegu jest dozwolone, jeżeli w momencie wrzutu wykonawca nie oderwie stóp od podłoża i wykona go z miejsca, gdzie piłka uprzednio opuściła pole gry.</p>

Artykuł 16 - Rzut od bramki

Wprowadzenie piłki do gry

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>1. Jeżeli z rzutu od bramki piłka nie przekroczy pola karnego i wpadnie bezpośrednio do bramki wykonawcy rzutu lub też w obrębie pola karnego przekroczy linię bramkową na zewnątrz słupków bramkowych, rzut musi być powtórzony, ponieważ piłka zanim opuściła pole gry, nie została wprowadzona do gry.</p> <p>2. Jeżeli z rzutu od bramki piłka przekroczy bezpośrednio własną linię bramkową poza polem karnym, grę należy wznowić rzutem z rogu.</p>	<p>1. Jeżeli z rzutu od bramki piłka nie przekroczy pola karnego i wpadnie bezpośrednio do bramki wykonawcy rzutu lub też w obrębie pola karnego przekroczy linię bramkową na zewnątrz słupków bramkowych, rzut musi być powtórzony, ponieważ piłka nie została wprowadzona do gry.</p> <p>2. Jeżeli z rzutu od bramki piłka przekroczy bezpośrednio własną linię bramkową poza polem karnym, grę należy wznowić rzutem rożnym.</p>

Artykuł 17 - **Rzut z rogu** / **Rzut rożny**

Postanowienia 2015/2016	Postanowienia 2016/2017
<p>1. Sędzia i sędzia asystent sprawdzają po swoich stronach prawidłowe ustawienie piłki w polu rożnym do wykonania rzutu z rogu.</p> <p>2. Jeżeli piłka w sposób jednoznaczny opuściła pole gry na rzut z rogu, sędzia wskazuje wyprostowanym ramieniem na pole rożne, z którego ma być wykonany rzut. W przypadku ...</p>	<p>1. Sędzia i sędzia asystent sprawdzają po swoich stronach prawidłowe ustawienie piłki w polu rożnym do wykonania rzutu rożnego.</p> <p>2. Jeżeli piłka w sposób jednoznaczny opuściła pole gry na rzut rożny, sędzia wskazuje wyprostowanym ramieniem na pole rożne, z którego ma być wykonany rzut. W przypadku ...</p>

Objaśnienia:

Pozostałe zawody mistrzowskie szczebla centralnego

Zawody mistrzowskie I i II ligi

- akapit zmieniony/usunięty

- nowy tekst